

Overordnet strategi

Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket -skogkultur

Kompetansesamling for kommunene

Gaustablikk 21.-22. januar 2020

Ingrid Knotten Haugberg

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark

Bakgrunn

- Oppfordring fra en kommune
- Nytt fylke, ønske om felles satsingsområder og prioriteringer
- Forutsigbarhet for skogeiere og næring
- Støtte ved utforming av lokale strategier

Regelverk og retningslinjer

- Forskrift 4. februar 2004 nr. 447 om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket
- Forskrift 7. juni 2006 nr. 593 om berekraftig skogbruk
- Forskrift 3. juli 2006 nr. 881 om skogfond o.a.
- NMSK-forskriften § 3:
  - Det skal fastsettes overordnede retningslinjer for prioritering av søknader. Slike retningslinjer skal utarbeides i dialog mellom Fylkesmannen, kommunene og næringsorganisasjonene i skogbruket lokalt.

Skogkultur – ulike tiltak

• Ungskogpleie

- Definisjon: Ungskogpleie er lauvrydding og avstandsregulering som gjennomføres når bestandet er i hogstklasse 2.
- Hensikt: Ved ungskogpleie fristilles de trærne som skal utgjøre fremtidsbestandet, det vil si de trærne som skal stå til sluttavirkning, eventuelt med forutgående tynning.
  - Favoriserer treslaget som er best egnet på voksestedet
  - Gjør på sikt bestandet mer stabilt mot storm- og snøskader, da det sikrer godt utviklet rotsystem, symmetriske kroner og ønsket tetthet
  - Sikrer best mulig kvalitet, da konkurrerende vegetasjon og skadde trær tas ut
  - Gir større muligheter til å velge hogstregime
- Antall inngrep i ungskogfasen avgjøres av lokale forhold og bonitet. Jo høyere bonitet, jo flere inngrep kan forsvares økonomisk.

Skogkultur – ulike tiltak

- Ungskogpleie forts.

- **Forsømte bestand/høye kostnader:**
- I forsømte bestand, det vil si der nødvendig lauvrydding ikke har blitt gjennomført, det er for høy tetthet og det ønskede treslaget er undertrykt av konkurrerende vegetasjon, kan ungskogpleie likevel være et riktig tiltak. Der det forventes høy kostnad pr. dekar, skal kommunen kontaktes før tiltaket gjennomføres og eventuelt forhåndsgodkjenne bruk av skogfond og tilskudd til å dekke kostnaden.
- Dersom skogeier er à jour med øvrig ungskogpleie på eiendommen og tiltaket vurderes som det beste alternativet, kan kommunen forhåndsgodkjenne tiltaket. Kommunen kan sette en øvre grense for dearkostnad som kan utløse tilskudd og eventuelt sette en grense for hvor høy kostnad som kan dekkes med skogfond. Slike grenser bør komme frem av kommunens NMSK-strategi.

Skogkultur – ulike tiltak

- Ungskogpleie forts.
  - Forsømte bestand/høye kostnader:
  - Tiltak med avstandsregulering i slutten av hogstklasse 2 vil på de høyeste bonitetene innebære at overhøyden før inngrep er 10-12 meter. Det trenger ikke å innebære at bestandet er forsømt. Det er likevel ønskelig at skogeier kontakter kommunen og får forhåndsgodkjenning til bruk av tilskudd og skogfond før slike tiltak gjennomføres.
  - Når bestandet har nådd hogstklasse 3, er det for sent å gjennomføre ungskogpleie. Det kan likevel være kvalitetsfremmende og økonomisk forsvarlig å felle trær uten uttak av virke, men det er ikke tiltak som kan dekkes av tilskudds- og/eller skogfond med skattefordel!
- **Bestand hvor en kan komme inn til riktig tid med ungskogpleie skal prioriteres først!**

Skogkultur – ulike tiltak

- Grøfte-/bekkerensk

- Tiltaket gjennomføres før arealet forynges, med hensikt å redusere grunnvannstanden og dermed øke oksygentilgangen til trærnes rotsystem, bedre rottilvekst, redusere frostfare og bedre næringstilgangen til trærne. Tiltaket skal kun skje på tidligere grøftet skogsmark. Nygrøfting av myr og sumpskog skal ikke skje.

- Stammekvisting

- Kvisting av gode stammer på gode boniteter av furu og lauv. Tiltaket utføres for å oppnå kvistfritt virke. Stammekvisting bør bare prioriteres i bestand som skal følges systematisk opp med ungskogpleie og tynning. I et slikt utvalgt bestand, bør alle fremtidsstammer kvistes, slik at tiltaket kan dokumenteres.

Skogkultur – ulike tiltak

• Planting

- I høyereliggende områder, erfarer noen kommuner at det å etablere foryngelse med høy nok tetthet er den største utfordringen innen skogkultur. Noen kommuner ønsker å kunne gi tilskudd til planting i slike områder, for å stimulere til bruk av foredlet plantemateriale.
- Det er skogeiers lovpålagte plikt å sørge for tilfredsstillende foryngelse etter hogst. Det kommer frem av § 6 i skogbrukslova. Forvaltningen forventer at skogeierne sørger for å innfri kravene til foryngelse uten at det brukes tilskudd til stimulering.
- Skogfond med skattefordel er ment som hovedvirkemiddelet for etablering av ny skog etter hogst.
- Næringsaktørene har profesjonalisert sitt arbeid med oppfølging med planting eller annen tilrettelegging for foryngelse etter hogst, og avtale med skogeier om foryngelse er nå en standardisert del av oppfølging av hogstoppdraget.

NMSK-strategi – kommunale tilpasninger

- Store variasjoner i vekstforhold fordrer lokale tilpasninger av strategi for bruk av NMSK-midler.
- Kommunen kan, i samråd med lokale næringsorganisasjoner, komme til at det er andre skogkulturtiltak, i tillegg til ungskogpleie, som bør prioriteres. Dette må komme frem av den lokale strategien.
- Den lokale strategien må beskrive hvilke tiltak som kan gis tilskudd og nivået på tilskuddssatsene. Det må komme frem at skogeier ikke er garantert tilskudd, da kommunens tilgjengelige tilskuddsmidler kan bli brukt opp.
- For ungskogpleie bør kommunen fastsette en lokal grense for dekar kostnader der kommunen ønsker å befare tiltaket før gjennomføring, slik at det kan gis forhåndsgodkjenning fra kommunen. På høye boniteter i områder med rask vekst av konkurrerende vegetasjon, må det aksepteres høyere priser pr. dekar enn på lavere boniteter med mindre innslag av konkurrerende vegetasjon.

Tildeling og tilskuddssatser

- Fra Landbruks- og matdepartementet til FM, videre mellom kommunene i tildelingsbrev fra Fylkesmannen i Vestfold og Telemark til den enkelte kommune.
- Ved fastsettelse av tildeling av midler til kommunene, legges det vekt på ungsogpleieaktivitet og avirkning i kommunen foregående år.
- Fylkesmannen holder hvert år tilbake en sum av fylkets tildelte NMSK-midler, slik at kommuner som bruker opp sin tildeling, kan søke om tilleggsbevilgning.
- Ved eventuell ekstratildeling, vil Fylkesmannen prioritere ungsogpleie.

Søknad

- Søknad om tilskudd til skogkulturtiltak skal fremmes elektronisk via skogfondssystemet i Altinn eller på søknadsskjema LDIR-909 fra Landbruksdirektoratet.
- Kommunen har vedtaksmyndighet for søknader om tilskudd til skogkultur etter forskrift om tilskudd nærings- og miljøtiltak i skogbruket. For søknader hvor skogeier er en kommune eller fylkeskommune, har Fylkesmannen vedtaksmyndighet.
- Fylkesmannen er klageinstans for vedtak fattet av kommunen. Landbruksdirektoratet er klageinstans for vedtak fattet av Fylkesmannen.

Ingrid Knotten Haugberg

fmveikh@fylkesmannen.no
landbruksavdelingen

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark

